

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:
 Egész évre — — — 12 kor. | Negyed évre — — — 3 kor.
 Fél évre — — — 6 " | Egyes szám ára — — — 24 fill.
 Nyilttér soronként 2 kor.

Lapfajlagos és felelős szerkesztő: Ifj. Szántó Károly.
 Kiadóhivatal: Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.
 Megjelenik minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, a pénzküldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz küldendők. Kéziratok nem adának vissza. Hirdetések árszabály szerint, többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

A falusi jólét.

A mezőgazdasági nép foglalkozásánál fogva a faluhoz van kötve, lakosságunk négyötöd-része 12400 községben él, elmondhatjuk tehát, hogy faluban él az egész nemzet. A faluból ujhódik fel a város és a községek vagyoniereje a nemzet legnagyobb gazdasági erőforrása. A mezőgazdasági népnek pedig legszorosabb létérdeke, hogy a falusi élet berendezései és intézményei, egészségügyi, művelődési és mondjuk: emberi igényeit a haladó kornak megfelelően kielégítsék. A falu elnéptelenedésének oka bizonyára az a különbség, amely a falu és a város között fennáll. Csökkenthetjük a bajt, ha minden rendelkezésünkre álló eszközzel arra törekszünk, hogy a falusi tartózkodást kellemessé, vonzóvá, otthonossá tegyük, hogy a falu is egy egészségügyi, mint kulturális és kényelmi intézmények tekintetében a kellő arányok és anyagi erők figyelembevételével a várossal felvehesse a versenyt.

A falusi élet kérdéseinek nyilvántartására, a feladatok megoldásának sürgetésére és támogatására külön országos szervezetet kellene alakítanunk. Ez az országos szervezet a kormány hathatós anyagi támogatásával és karöltve működne a Magyar Gazdaszövetséggel a gazdasági egyesületekkel, a Hangyával, az Országos Központi Hitelszövetkezetekkel és mindazokkal a szövetkezeti intézményekkel, amelyek a faluval összeköttetésben állanak. A szervezendő népjóléti intézmény feladatai közé veendő az ingyen jogsegély, gyermek-

menhelyek létesítése, a munkáselem részére a községi ügyeknek a központokban, tehát a megyénél és főleg a miniszteriumokban való sürgetése, a közegészségügy téren küzdelem az alkoholizmus ellen, a tuberkulózis és más betegségek ellen. Kézi gyógytár létesítése, orvos és okleveles bába alkalmazása, csatornázás, gőz- és népfürdők tervezése és propagálása, artézi kutak vagy vízvezetékek létesítése, ahol a talajvíz nem jó, ott kutak higiénikus gondozására a nép kitanítása.

Szükséges az önkéntes tűzoltóság szervezése és felszerelése, éjjeli őrség és világítás rendszeresítése, közutak gondozása és pormentesítése, az építkezések és utcák szabályozása a hazai építészeti motívumok szemelőtt tartásával, a falusi lakházak ingyen tervezése. Népházak, népkönyvtárak létesítése, a ponyva- és naptárirodalom ellátása, zenekarok, dalárdák, tornaklubok alakítása, kiképzése, mozgószínház, vándor és műkedvelői színelőadások, felolvasások, hangversenyek, aratóünnep rendezése, községi emléknepok, cseléddíjazás, kirándulások, tanulmányutak szervezése, melyek mind alkalmasak egyuttal arra, hogy a társadalmi érintkezést előmozdítsák.

A falu után jön a tulajdonképeni otthon. A lakás legyen egyszerű, izléses berendezésű a háziipar legkülönbözőbb ágainak felkarolásával. Tudnunk kell, hogy miként védekezünk a ragadós betegségek ellen, miképp gondozzuk gyermekeinket és betegeinket. Az udvar és baromfi, sertés gondozására a népet kioktatni elsőrangú feladat.

A falu népének a városokba való özönlése és a kivándorlás csökkentése céljából vegyük programba egy, falu és népe érdekeinek gondozására hivatott népjóléti szervezet megalakítását, melynek feladata legyen társadalmi uton mindent megtenni, ami a falusi nép társadalmi, gazdasági, erkölcsi, testi és szellemi megerősödését előmozdítja.

— **Életbelépett az új sajtótörvény.** Mult héten életbelépett az új sajtótörvény, amelyet a minisztertanácsban dr. Berinkey Dénes igazságügyminiszter terjesztett elő. Az új sajtótörvény teljes szövege a következő: — 1918. évi néptörvény a sajtó szabadságáról. 1. Gondolatait sajtó útján mindenki szabadon közölheti és szabadon terjesztheti. 2. Előző vizsgálatnak nincs helye. — Sajtóterméket csupán bírói ítélet alapján lehet lefoglalni. A sajtótermék utcai terjesztéséhez — ideértve a falragasz kifüggesztését is — hatósági engedély nem kell. A lapbiztosíték eltöröltetik. 3. Sajtó útján elkövetett bűncselekmény esetében a felelősség fokozatosan terheli a szerzőt, a kiadót, időszaki lapban sajtó útján elkövetett bűncselekmény esetében a szerzőt, a felelős szerkesztőt, a kiadót. Ha a sajtótermék a nemzetgyűlésnek, hatóságoknak, vagy törvény által alkotott egyéb testületeknek nyilvános iratait vagy nyilvános tárgyalásait hiv szellemben és igazán közli, bűnvádi eljárásnak nincsen helye. 4. E néptörvénynek azok a rendelkezései, amelyeknek végrehajtásához további intézkedés nem kell, azonnal életbelépnek. A többi rendelkezés

A SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE TÁRCÁJA.

Könyörgés Hadúrhoz.

Leborulok most szined előtt Isten!
 Ki utaidon hívő hittel járok.
 S valami bizó, fanatikus hittel
 Egy titkos, égi, szent csodára várok.
 Uram! Tehozzád könyörög fiad;
 Poklok tüzének visszfénye az égen.
 Ezeréves multunk forog ma kockán:
 Segíts Uram az árva magyar népen!

Tekints le ránk Hadur! Ki mindig győztél
 Az Ármány és a csaltság felett.
 Ne engedd most, hogy annyi vére hulltán
 Porba tiporják büszke nemzeted!
 Mi nem győttünk más népet igába,
 Csak védjük azt, mi birtokunk volt régen;
 Ezeréves multunk forog ma kockán:
 Segíts Uram az árva magyar népen!

Minket a Sors óh hányszor földrevágott
 És annyi sok csapást ki tudtunk birni.
 Tudom Uram a tatárt és Mohácsot
 Miért kellett históriánkba írni.
 Mert pártoskodás volt a magyar vétke,
 Ez szállt reánk átkos örökségképen;
 Ezeréves multunk forog ma kockán:
 Segíts Uram az árva magyar népen!

Lásd Anteuszt is hogyha földreverték,
 Újult erővel kelt mindig bírokra,
 Add, hogy a Föld adjon erőt nekünk is,
 Az áldott Föld a bus magyar karokba.
 S óh add, hogy ez a drága, szép magyar föld
 Szilárdan álljon népek tengerében;
 S ezeréves hazáját hogy megóvja:
 Segíts Uram az árva magyar népen!

Krisztust kerestem.

Krisztust kerestem... egyszer őszi estén,
 A templomban és a temetőkerben,
 Hogy megcsókoljam sebeit szent testén,
 Amiért egyszer megtagadni mertem.

Mint Judás akkor a kakasszavára,
 Mikor őt harminc ezüstért eladta...
 S hogy a kereszthez értem valahára,
 Erőm veszítve lerogytam alatta.

Szemem lecsuklott, ajkam lázban égett...
 — Óh, ha epét kínáltak volna inni!
 Mert egyszer Uram! elhagytalak Téged.

S nem volt szavam... de ott térdreborulva
 Bocsánatodban sem mertem már hinni,
 Csak mellem vertem busan: „Mea culpa!”...

Találkozás őszi ködben.

Bolyongva árván nedves őszi ködben
 Róttam csatakos, bus utcák sorát,

Lelkem ott szárnyalt rég letűnt időkben
 S szürcsölgette az emlékek borát.

S úgy jött előmbe... Lelkem nem kereste,
 Nem is hallottam lépteit nesztét
 S oly jól esett, hogy e szomorú este
 Ujra kezemben érezte kezét.

Lelkem e percben újra fiatal lett,
 Szivem perzselte újra régi láng
 S éreztem, hogy egy szép álmom betellett.

Egy szép álmom, amelyre vártam régen
 S mely addig élt csak, míg valóra vált;
 Aztán letűnt, mint üstökös az égen...

Él-e még az Isten?

Vajjon, vajjon eljő-e még az Isten,
 Hogy két szemével mireánk tekintsen?

Hogy fényes felhőként felettünk szálljon
 És jóságos két kezével megáldjon?

Hogy füleit bus jajjunknak kitarja
 Egek ura és népeknek királya?

Hogy szent színe elé fogadjon minket
 És megbocsássa a mi bűneinket?

Hogy megszánja népünket, a veszendőt
 S hozzon reánk már egy vigabb esztendő,
 Kik megbűnhödtük a multat s jövődőt?...
 Serestély Béla.

végrehajtásához szükséges szabályokat, valamint a sajtószabadság egyéb szabályait a népkormány sürgősen megállapítani köteles. Ez a szabályozás, amely rendelettel is történhetik, nem érintheti a jelen törvényben foglalt alapelveket.

— **A kormány továbbra is fizeti a kongruát a megszállott területen.** „Az Est” írja: A román papság körében az a hír terjedt el, hogy a kormány nem folyósítja a kongruát a román papoknak a megszállott területen. Félhivatalosan most közlik, hogy a magyar kormány minden törvényben gyökerező segínyt továbbra is folyósít a román papok részére s nem kívánja büntetni őket semminemű politikai eseményért.

— **A katonanövendékek jövője.** A hadügyminiszterium közli: A szülők bármikor kérhetik fiuknak katonai nevelésből való elbocsátását anélkül, hogy a tartásdíjat vissza kellene téríteniök. A katonai akadémiában eltöltött időt be lehetne számítani a főreáliskolai tanulmányi időbe, ha ezt a közoktatásügyi miniszter engedélyezi. Ezen az alapon a jelenlegi elsőéves akadémikusok, mivel ezek hét középiskolai osztály végzése után vétettek fel az akadémiába, a középiskolák nyolcadik osztályába iratkozhatnak be. Az érettségi bizonyítványt természetesen csak a most folyó tanév végével kaphatják ki.

Reformok a közigazgatás szervezetében.

(A birtokfelosztás és a közigazgatás reformálása. A községi vezetők.) Minél nagyobb arányu lesz a birtokeldarabolás, a mezőgazdasági közigazgatást annál inkább kézbe kell vennünk, hogy egyfelől a kisbirtokosokat, másfelől pedig a közérdekű mezőgazdasági törvények végrehajtását biztosítsuk. Buday Barna, az OMGE főtitkára ebben az ügyben így nyilatkozott:

A közigazgatás mezőgazdasági munkakörének betöltésére az egész vonalon gazdaságilag is képzett tisztviselőket kell alkalmazni. A földmivelésügyi miniszterium tisztviselői státuszában megfelelő számú hely és vezető állás gazdaságilag képzett tisztviselőknél biztosítandó. A gazdasági felügyelőket be kell olvasztani a vármegyei közigazgatás szervejébe, ahol mint a közigazgatási bizottság elnökei s mint szakreferensek működnek az állami igazgatás közvetítésében és a közönség közigazgatási utra terelt ügyeinek hozzáértő intézése körül.

A járási szolgabírók mellett szolgabírói jogkörrel felruházandó gazdatisztviselőket kell állítani, akik mint járásgazdák működnek. A járásgazda hatáskörébe tartozna az 1894. évi XII. t.-c. végrehajtása stb. A községek szükségleteiről és viszonyairól állandóan informálná a vármegyei gazdasági felügyelőt. A törvényhatósági és rendezett tanácsú városokban a város mezőgazdasági birtokának kezelésére, illetve a városi közlelmzés és az ezzel kapcsolatos város környéki termelés szervezésére és irányítására ugyancsak gazdaságilag képzett tisztviselők alkalmazandók.

A községi bírói állást, melynek ügykörét a választottak a valóságban úgy sem töltik be, át kell fejleszteni községi gazda állássá. A községi gazda a község gazdasági ügyeinek szolgálatában s a mezőgazdasági törvények végrehajtásában támogatná az előjáróságot és a járási gazdát.

A javasolt intézkedésekkel egyfelől a mezőgazdasági ügyek hozzáértő gondozását biztosítanánk, másfelől lényegesen tehermentesítenénk a közigazgatást arra a célra, hogy nagyobb sikerrel szolgálhassa általános feladatait.

Felhívás.

A magyar-párt és a magyar nemzeti tanács elnöksége minden szászvárosi magyar polgárt fölkér, hogy vasárnap, f. hó 8-án délelőtt 11 órakor a Magyar Kaszinóba gyűlésre megjelenni sziveskedjék.

NAPI HIREK.

— **Személyi hír.** Dr. Pap Domokos dévai törvényszéki elnök betegségére való hivatkozással szabadságra ment és hivatala vezetésével Pap Jenő táblai bírót bizta meg.

— **Erdély új katonai parancsnoka.** A hadügyminiszter Siegler Konrád helyébe Kratochwil ezredest nevezte ki Erdély katonai parancsnokává, aki mellé adjutáns gyanánt Hohenlohe kapitány lett vezényelve.

— **Halálozás.** Já s b e r é n y i Árpád kudzsi vasgy. tisztviselő f. hó 4-én spanyoljárdányban meghalt. Édesanyja benne egyetlen fiát és támasszát veszítette el. Temetése f. hó 6-án volt a község öszinte részvéte mellett.

— **Üdvös intézkedés.** F l o r e a Gyula h. rendőrkapitány az előfordult éjjeli rendzavarások, lövöldözések, vagyongorogások, lopások megismétlődésének meggátlására elrendelte, hogy este 9 órán tul senkinek sem szabad az utcákon tartózkodni. Este fél 9 órakor az utca kapukat be kell zárni, ugyszintén üzletek, nyilvános helyek, vendéglők, korcsmák is fél 9 órakor bezárandók. Szesz italokat kimérni szigoruan tilos. Este 9 órán tul csakis a rendőrség által kiadott igazolvánnyal lehet az utcákon tartózkodni. Szesz ital csakis orvosi rendelet alapján kiállított hatósági igazolvánnyal vásárolható. E rendeletek vétői ellen szigoru eljárás indittatik meg.

— **Ügygondnoki kirendelés.** Az aradi ügyvédi kamara dr. Szarvas Izsó hátszegi ügyvédet elhalálozás folytán az ügyvédek lajstromából törölte és irodája részére Deák Lajos dr. hátszegi ügyvédet rendelte ki gondnokul.

— **A szászvárosi Magyar Nemzeti Tanács** f. hó 4-én tartott ülésében elhatározta mindazon hazatért és hazatérendő katonák, valamint ezek családtagjainak segélyezését, kikerreszegénységük miatt rászorultak, munkaképtelenek, vagy a hideg, zord tél, illetve anyagihiány miatt foglalkozásukat nem üzhetik. Ezen segélyezést gyűjtés útján óhajtja fedezni. Addig is, mig ezen gyűjtőivek megindulnak, előre felhívjuk az összes tényezők figyelmét, hogy mindenki tehetségéhez mérten adakozzék ezen emberbaráti nemes célra.

— **A rögtönbíráskodás megszüntetése.** Közhírré teszem, hogy a Magyar Hadügyminiszter ur rendeletileg valamennyi magyar katonai büntetőbíráskodás alá tartozó büncselekményre már elrendelt katonai rögtönbíráskodást megszüntette. Kolozsvár, 1918 év november hó 12. Siegler Konrád gy. tbnok, Erdély katonai parancsnoka.

— **A hadirokkant, hadisérült, hadiözvegy vagy hadiárva megjelölés kereskedelmi cégekben.** A magyar népköztársaság kormányának 5725—1918. M. E. számú rendelete értelmében hadirokkant, hadisérült, hadiözvegy vagy hadiárva megjelölést csak a kereskedelmi miniszter engedélyével szabad felvenni.

— **„A mi szavunk”** címmel Déván egy új szocialista lap indult meg. A felelős szerkesztő Hoffer Nándor, kiadó: a dévai szocialdemokrata párt vezetősége. A lapot Hirsch Adolf ottani könyvnyomdájában nyomtatják.

— **Halálozás.** Herlea Procop kudzsi nyugalmazott jegyző nov. 29-én 69 éves korában meghalt. A köztisztviselői és szeretetben álló jegyző temetése dec. 2-án a község óriási részvéte mellett a gör. kath. szertartás szerint ment végbe. Halálát neje és 4 gyermekein kívül nagyszámu rokonság gyászolja. Az elhunytban Damian Simon az „Ardeleana” tisztviselője az apósát gyászolja.

— **Felhívás.** A 64-ik gyalogezred keretébe tartozó öt fiatalabb korosztálybeliek, a hadügyminiszterium parancsára a Bánffyhunyadon létező 64-ik pötesthez tartoznak haladéktalanul bevonulni. Bánffyhunyad, 1918. december 12-én. A 64-ik pöztászlóalj parancsnoksága.

— **Városunk csendjét és békéjét** az utóbbi napokban egyes garázdálkodni akaró elemek nagyban megzavarták. Ugyanis több helyen betöréses lopást követtek el, mfért is a rendőrség, valamint a nemzeti tanácsok intéző bizottsága szigorubb intézkedések fogantatását határozta el, melynek következtében a turbulens elemeknek eltávolítása, fékentartása már is megkezdődött. Így tehát joggal remélhetjük, hogy a mult hetihez hasonló éjjeli rendzavarások, lopások, éjjeli lövöldözések és erőszakoskodások nem fognak megismétlődni. Városunk polgársága osztály, valás és nemzeti különbség nélkül azon van, hogy a hatóságokat s más szerveket rendcsináló munkájukban a legnagyobb odaadással támogassa. Itt említjük meg, hogy ugy értesültünk, hogy az ilyen esetek alapos meggátlása és a rend, béke, vagyon és életbiztonság teljes megóvása érdekében a napokban kifogják hirdetni a statáriumot. A rögtönítelő bíróság a legszigorubb fog eljárni a vétkesekkel. E helyen is óva intünk mindenkit arra, hogy tartózkodjék minden olyan cselekedettől, nyilatkozattól, amelyek alkalmassak lennének arra, hogy városunk békéjét, rendjét s a polgárság között fennálló egyetértést megzavarnák. Akinek sérelme van, az forduljon a hatósághoz s ne akarjon bíró lenni saját ügyében.

— **Tényleges tiszték bevonulása.** Erdély katonai parancsnokságának 29. számú napiparancs 7. pontja mihez tartás végett teljes szövegében alább közöltetik: „Hadügyminiszter ur telefonon leadott parancsa értelmében a demarkatios területen levő nemzetőrségeknél tényleges tiszték nem maradhatnak. Pötestükhöz azonnal bevonultatandók.” Magyar katonai állomásparancsnokság Szászváros.

— **A rémhírek terjesztői ellen** a legérellyesebben kell fellépni, miért ez uton is felhívjuk a lakosságot, hogy a rémhírterjesztőket a rendőrségnél haladéktalanul jelentse fel. Városunkban is — mint mindenütt — vannak olyanok, kik a zavarosban halászni szeretnének s akik ezt a zavart szeretnék felidézni. A hatóságok, a nemzeti tanácsok intézőbizottsága támogatva minden jóérzésű polgár által azon van, hogy rendet, a békét, a vagyon és életbiztonságot a rendőrség, a román nemzeti gárda és a polgárőrséggel a legszigorubb rendszabályok igénybevételével fentartsa, megóvja. Egyes felelőtlen elemek cselekedetei ellen e szervekhez kell fordulni orvoslásért.

— **Hirdetmény.** Közhírré teszem, hogy a magyar földmivelésügyi miniszter 160.581/II. számú rendelete folytán az állami lótenyésztési intézeteknél lóápolók felvételnek. Jelentkezni lehet a tartózkodási hely legközelebbi állami méntelep vezetőségénél. Napidij megállapodás szerint. Szászváros, 1918. nov. 27. Dr. S o t i r, h. polgármester.

— **A vajdahunyadi polgármester ellen.** A vajdahunyadi román nemzeti tanács Imre István polgármestert, kit az ottani lapban Wachter Erich dr. kiméletlenül megtámadott és súlyos vádakkal illetett, felszólította, hogy adja át hivatalát Tulea Teofil városi főjegyzőnek, kitől a nemzeti tanács kiküldöttei a román esküt nyomban kivették. Imre polgármester tiltakozott az eljárás ellen s bejelentette az esetet a kormánybiztosnak. Szentiványi kormánybiztos intézkedésére a polgármester rövid szabadságra ment. Az ellene felhozott vádak tisztázására a felettes hatóságok vizsgálatot rendeltek el.

— **Közkegyelem és felhívás.** A városi tanács — közlés céljából — a következő két hirdetést kézbesítette lapunknak: A magyar hadügyminiszter urnak folyó évi 28300. eln. 15-a számú rendelete értelmében katonai büntető eljárás meg nem indítandó és a már megindított eljárás abbahagyandó mindazoknál az egyéneknél, — tehát közkegyelemben részesülnek mindazon egyének, kik szökés büntette, vagy önkényű eltávozás vétsége, katonai behívási parancs iránt engedetlenség büntette vagy vétsége, a véderőről szóló törvénykönyvben meghatározott valamely büncselekmény, továbbá az állam hadi ereje elleni büntettek, felségárulás, felségsértés, a királyi ház tagjainak megsértése és közcsendháborítás büntetteinek valamelyike miatt üldözöttek, amennyiben a most felsorolt büncselekményeket jelen közhirrététel napjának kelteig követték el. Ugyancsak közkegyelemben részesülnek azok is, akik a fent felsorolt büncselekmény valamelyike miatt katonai bírósággal jogerősen elítéltek. Ezeknek büntetése, vagy a büntetés még hátralevő része elengedtetik. Ez a közkegyelem azonban nem terjed ki azokra, kik a hadiszállítások körüli visszaéléssel, vagy a hadiszolgálat alóli kibuvás elősegítésével gyanúsítottak. Ezek alapján felhívom mindazokat, akik csapattestüket, beosztási helyüket, vagy letartóztatási intézetet önkényűleg elhagyták, vagy szökevényekké nyilvánítottak, hogy leszerelésük végett a legközelebbi katonai állomás parancsnokságánál jelentkezzenek, hol is az összes szökevények minden további megtorló intézkedéstől eltekintve csak leszerelni fognak. — Felhívom továbbá mindazon katonai fegyencet és foglyokat, — kik a fenti rendelkezés szerint közkegyelemben nem részesülhetnek — és kik erőszakos módon szabadítottak ki, hogy minden kényszer alkalmazása nélkül a kolozsvári magyar katonai fogházban (Honvéd laktanya Honvéd-utca) jelentkezzenek, illetve térjenek vissza. Ez esetben erőszakos módon való eltávozásuk terhükre rovatni nem fog, ha azon közhirrététel keltétől számított 14 nap alatt jelentkeznek, illetve visszatérnek. Ellen esetben kézrekerítésük iránt haladék nélkül megtétetnek a törvényes intézkedések. Kolozsvár, 1918. november hó 12. Siegler Konrád gy.-tábornok, Erdély katonai parancsnoka.

— **Felhívás.** Márkus Domokos állami tanítóvá kinevezett tart. zászlóst a 196—918. VII. c. számú rendelet alapján felhívom, jelentkezék mielőbb a hunyadmenyei tanfelügyelőségénél. Amennyiben 3 hónapon belül nem jelentkeznek, Déva, 1918. november 29-én. Benkő András s. k., Hunyadmegye tanfelügyelője.

— **Nincs fürdő.** Szászvároson tudvalevőleg van egy gőz- és kádas-fürdő, a Biertler-féle, amely azonban a fa drágaságra való hivatkozással már jó ideje zárva van s így a lakosság meg van fosztva a fürdőzés lehetőségétől. Hogy ez milyen káros hatással van a közegészség amugy is szomorú állapotára,

nem kell külön hangsúlyozni. Éppen ezért a hatóságok figyelmébe ajánljuk e kérdés szabályozását és megoldását, hiszen városunk erdőiben fa van elég s utóbb maga a város leszállította a kitermelt tűzifa árát. Tudunkkal Rech gépraktárosnak van egy fürdő berendezése a volt katonai üdülő-telepen (Kis-kollegium udvarán), jó volna, ha ő ezt a fürdőt a lakosság számára megnyitná.

— **Lopás.** Szomorú valóságra ébredt fel f. hó 3-án reggel Szabó Margit kudzsiri állami óvónő. Szép és kövér sertését éjjel ellopták. A nemzeti gárdának azonban sikerült a tetteseket kinyomozni, elfogni s a már leölt sertést vissza szerezni. A sajnálatra méltó óvónő a múlt évben is ily szerencsétlenül járt, amennyiben az összes huszt, zsirt szintén ellopták. A tetteseket máig sem találták meg.

— **Fosztogatás Nagybarcsán.** Múlt hó 28-án este 10 óra tájt Nagybarcsa környékén egy erős rakéta világított bele a sötét éjszakába. Ez jeladás volt a gyülekezésre. Egy óra mulva nagy tömegekben jelentek meg a környékbeli parasztok dr. Barcsay Andor udvarán. A tömeg folytonos lövöldözések közepette megrohanta a magtárt, istállót és a többi gazdasági épületeket, azokat feltörve, gabonát, marhákat és az összes többi ingóságokat onnan elhurcolták. Majd a kastélyt törték fel és rettenetes pusztítást vittek ott véghez. Mikor aztán már mindent össze törtek, reggel felé elszéledtek. A csendőrszárnyparancsnokság csak a délelőtti órákban szerzett erről tudomást, mivel a fosztogató tömeg a telefonvezetékét elvágta. Azonnal kiküldött 18 csendőrt és 2 géppuskát a helyszínére. Az egész udvarban csupán Barcsay Oszkár mérnök lakott. A fosztogatás előtti napon egy hetes figyelmeztette a mérnököt, hogy az éjjel ne aludjék a kastélyban. Ez volt a szerencséje, mivel egyébként őt is bántalmazták volna talán. Ugyanakkor nagyiglódi Tischler Mór birtokán is fosztogattak.

Figyelmeztetés!

Tisztelettel felkérjük mindazon előfizetőinket, kiknek előfizetése jelen évnegyed megszűntével lejár, hogy azt postafordultával megújítani sziveskedjenek. Ha a lapot továbbra is járítani nem óhajtaná, kérjük ezen számot címünkre visszaküldeni. Hátralékos előfizetőinknek — tekintettel a nagy papirhiányra és drágaságra — lapot egyáltalán nem küldhetünk.

Hazafias tisztelettel:

a „Szászváros és Vidéke”
kiadóhivatala.

Szeret-e ön olvasni? A „Szászvárosi Könyvnyomda Rt.” könyv- és papírüzletében

(Szászváros, Vásár-utca, a protestáns templomok bejáratával szemben) kaphatók a legújabb és legmodernebb könyvek

a legnagyobb választékban. (Modern könyvtár, milliók könyve, háborús irodalom legújabb művei, zeneművek, tan- és szakkönyvek, képeslevelező-lapok, író-rajzszerk, levél- és okmánybélyegek, váltó-úrlapok, naptárak, írómappák, háborús térképek, névjegyek, levélpapírok, dohány- és szivar-árulás, stb., stb.)

Nyomdai rendelések felvételnek!

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek!

— **Román megszálló csapatok érkezése.** A fegyverszüneti szerződések értelmében a demarkációs vonalig Erdélyt is megszállják az entente csapatok. A napilapok jelentéseiből tudjuk, hogy a megszálló román csapatok már átlépték a határt. A románok nem mint ellenség, hanem mint békés barátok jönnek a fegyverszüneti szerződés értelmében a rendet fentartani. A békekötésig — mikor is végleg elfog dőlni minden háborús kérdésünk — tehát román és esetleg francia csapatok fognak megyénkben is bejönni. Barátsággal, tisztelettel fogadjuk őket s a rend és békés polgári munka biztosítása érdekében legyünk mindenben segítségükre. A román előcsapatok — a napilapok szerint — Nagyszebenben és Petrosényben is már megjelentek.

— **Palesztina kormánya.** A „Gazdaszövetség” írja: Palesztinában megalakult az első cionista kormány. — Miniszterelnök Brandeis, külügyminiszter dr. Nordau Miksa, a hirneves publicista és Zangwill Izrael, a világszerte ismert angol regény- és drámairó, honvédelmi miniszter Goldschmied, belügyminiszter Sokolov Chaim, pénzügyminiszter Rotschild Albert báró, igazságügyminiszter Mendelstham, közoktatásügyi miniszter Oppenheim és földmívelésügyi miniszter Ochovszky lettek.

— **Az internáltak hozzátartozóihoz.** A mai viszonyok szükségessé teszik, hogy internált hozzátartozóink hazajövele és segítése ügyében szervezkedjünk. Felkérem tehát az összes külföldön internált magyar polgárok hozzátartozóit, hogy címüket velem tudassák. Telegi Pál, Budapest VI., Felsőerdősor-utca 48.

— **Dr. med. Tartler Vilmos,** nyug. törzser orvos, orvosilag kezel úgy lakásán, mint lakásán kívül főleg a belgyógyászat és a gyermekgyógyászat terén. A bőr- és nemibetegségek szakszerű kezelése mellett vérvizsgálat, salvarsam (Ehrlich 606) gyógymód stb. Szászváros, Főtér 8. sz. Rendel. naponként d. e. 9—10 és d. u. 2—4-ig. 130 1—3

— **Ne utazzunk!** A csapatoknak a harctérről való hazaszállítása még mindig folyik. A vonatokon tehát nagy a tolongás, még pedig nem csak a fővonalakon, hanem a vicinálisokon is. A tolongás azonban még nem volna olyan nagy veszedelem, hanem nagyobb baj ennél az, hogy aki bármilyen okból utazni kénytelen, valóságos életveszedelemben kerülhet. Nem is ritka eset manapság, hogy valaki a fűtetlen és köztudomás szerint rossz levegőjű harmadik, vagy még ennél is alacsonyabb kocsiosztályban kap kegyelemből helyet, vagy éppen a vasuti kocsii lépcsőjén kénytelen utazni. Nem ritka az sem, hogy valakit valamelyik tanyai megállóhelyen tesznek le egyszerűen. A nagyobb távolságra való utazástól pedig igazán ments meg, Uram, minket! Különösen most figyelmeztetjük a közönséget, hogy még legszükségesebb utját is halassa el s óva intjük, hogy távolabbi utazásoktól különösen a megszálló csapatok felvonulási útján tartózkodjék.

— **Harctérről hazaérkezett t. előfizetőinket** kérjük, hogy lakcímet tudassák kiadóhivatalunkkal, hogy a lapot akadálytalanul kellő időben kaphassák meg. Egyáltalában minden lakcímváltoztatást kérjük veletünk tudatni.

— **Aki valamit eladni vagy venni akar,** az forduljon lapunk kiadóhivatalához (Klastrom-utca 1.) ahol hirdetéseket jutányos árban felvesznek. Többszöri vagy állandó hirdetésnél árkedvezmény.

— **Ujabb iskolai szünetek.** A vármegye alispánjának intézkedése folytán közegészségi és közrendészeti szempontokból a megyében lévő összes iskolákat 1919. január 2-ig bezárják.

— **A dévai Radikális Párt közgyűlése.** A dévai Polgári Radikális Párt m. hó 27-én tartotta első rendes közgyűlését, amelyet érdekes alkalomból hívott össze a pártvezetőség. Ugyanis a párt tisztviselői és választmányi tagjai tisztségükről önkéntes elhatározással a m. hó 25-én megtartott választmányi ülésen lemontak és arra való tekintettel, hogy a párt szervezése aránylag igen rövid idő alatt annyira előre haladt, hogy a párttagok száma immár megközelíti a 100-at, úgy vélték, hogy a párt tisztviselőinek és választmányi tagjainak ujonnan való megválasztását magára a közgyűlésre bizzák. A közgyűlés egybehívásának okát és a párt edigi működését Szeles Henrik elnök fejtegette, utánna Dr. Horváth Dezső titkár szólalt fel, felhívva a közgyűlés figyelmét arra az igen fontos körülményre, mely szerint a pártvezetőség gondos megválasztása eminens érdeke a pártnak és kérte a kiküldendő bizottságot, hogy az általa kifejtett elveket tartsa szem előtt, midőn a pártvezetőség jelölését ejti meg. Utánna Dr. Lázár Henrik jegyzőkönyvvezető olvasta fel az egyes tagokra progresszív alapon kirótt pártadót s ezután ajelölő bizottság megválasztását eszközölte a közgyűlés, amely Dolcsig János, Friedmann Gyula, Jaszenovits István, Dr. Gergely Gyula, Csuka Ignác és Frank Viktor tagokból álló bizottságot küldte ki, amely bizottság hosszas tanácskozás után az alábbi tagokat jelölte, amelyet, mint a dévai Polgári Radikális Párt közgyűlése által megválasztott vezetőségét itt közlünk: Elnök: Szeles Henrik, alelnök: Szoboszlai Samu, titkár: Dr. Horváth Dezső, jegyző: Dr. Lázár Henrik, háznagy: Péntek Elek, pénztáros: Szörényi Mihály. Választmányi tagok: Almasán Agoston, Dr. Fehér Róbert, Jaszenovits István, Dr. Lázár Henrikné, Dolcsig János, Popity Károly, Lörcincz Jenő, Friedmann Gyula, Orbók Kálmán, Vitán László, Ujvári Jenő, Polgárdy Béla, Szakács Mózes és Boga János.

— **A spanyoljárvány** megyszerte szedi áldozatait s különösen a falvakban dühöng nagy mértékben. A lucskos, nedves időjárás is nagyban kedvezett a járványnak, mely ellen eredményesen védekezni — úgy látszik — nehezen lehet. Felhívjuk a lakosságot, hogy az e betegséggel szemben kiadott rendeleteket betartsa s a megbetegeségeket azonnal jelentse a városi tisztviselői hivatalnak, hogy a kellő óvintézkedések megtétesenek s a beteg kezelése és elkülönítése által a járvány elterjedése lehetőleg megakadályoztassék.

— **Megállapították az entente-valuták árfolyamát.** Az Osztrák-Magyar-Bank, tekintettel a beözönlő entente-hadseregére, megállapította a kiscimletű entente-valuták árfolyamát. A beváltási árak a következők: dollár 12 K, angol font 50 K, 100 frank 200 K, 100 leva 120 K.

— **Ármegállapítások Petrozsényben.** A petrozsényi Nemzeti Tanács a sertéshus kilóját 10, a marháét 8, a birkáét 8 K-ában maximalta. Az italok legmagasabb árai a következők: 1 liter bor 6 K, 1 liter pálinka 20, 1 hektoliter sör 180 K.

— **Vonatok érkezése — Szászvárosra.** Brassó felül érkezik reggel fél 5 órakor és d. u. fél 2 órakor személyvonat. Budapest felől érkezik éjjel 12 órakor és d. u. 2 órakor személyvonat. Az eddigi gyorsvonatok járatai bizonytalan időre szünetelnek.

A szászvárosi szállodások, vendéglősök és korcsmárosok italelárúsítási részvénytársasága Szászváros.

Alírott részvénytársaság ezton teszi közhírré, hogy cégét a dévai kir. törvényszék Cg. 127/2—1918. sz. végzéssel f. év szept. 7-én bejegyezte s így a részvénytársaság e naptól kezdve megkezdte működését.

Az igazgatóság tagjai: vezérigazgató Schärer Dávid, tagok Zerbes Frigyes, Mirovitz Ignác, Tábornszky Dávid, Treuer Sándor, Müller Vilmos, Harsányi Gábor, Fried Eszkeles.

A felügyelő-bizottság tagjai: Stern Manó, Mahler Dávid, Róth József. A társaság alaptőkéje: 100.000 K, 500 drb. à 200 K névértékű részvényben. A társaság időtartama 30 év.

Célja: a szállodások, vendéglősök és korcsmárosok iparüzése körébe eső italok beszerzése és elárúsítása által a vendéglői ipar emelése, az ipar és kereskedelem, valamint általában a közvagyonosodás érdekeinek előmozdítása. A társaságot a hatóságok és harmadik személyekkel szemben az igazgatóság képviseli. A társaság jelenlegi ügyésze dr. Moldován Szilviusz helybeli ügyvéd.

A részvénytársaság üzleti helyisége és irodája Szászváros, Főtér 2. sz. alatt (a Szászvárosi Takarékpénztár épületében) van. Sürgőncim: Itálrészvény, Szászváros.

Szászváros, 1918. október 25.

„Szászvárosi szállodások, vendéglősök és korcsmárosok italelárúsítási Részvénytársaság”
104 7—12 Schärer Dávid, vezérigazgató.

Gépirásban jártas, gyakorlott irodistanó irodában alkalmazást keres. Cim a kiadóhivatalban. 128 1—

Különböző butorok, u. m. ágyak, diván, székek, tükrök, függőlámpák stb. **eladók.** Szászvároson, Sörház-utca 2. sz. emelet. 122 2—

A „Szászvárosi Könyvnyomda Részvénytársaság” **könyv- és papirkereskedésébe egy ügyes fiú**, ki legalább 2 gimn. osztályt végzett és magyarul, németül és románul beszél, **tanulónak** azonnal felvétetik.

Egy ügyes **elárúsítóleány** azonnali alkalmazást nyerhet, teljes ellátás mellett Breckner Mihály szappanüzletében Szászvároson. 123 2—3

Eladó ház. Nagytimár-utca 7. sz. alatti ház, mely áll 4 szoba, 2 konyha, pince, kamara, 2 disznóól, kert stb.-ből örök áron eladó. Értekezhetni Zsoszán Miklós urnál Berényi-utca 20. szám alatt. 127 2—2

Schuleri Frigyes

Részvénytársaság * Szászváros.

Eladunk marosmenti, küllőmenti faj-, asztali-, pecsenyeborokat, továbbá rumot, likőröket, különböző édesített pálinkákat nagyban és kicsinyben. Szolid árak! :: Pontos és gyors kiszolgálás! :: Telefonszám 9.

Tisztelettel:

Schuleri Frigyes Részvénytársaság
Szászváros. 23—26

Stern Manó

vas-, fűszer-, festék- és gyarmatáru kereskedése Szászváros, Piac-tér 12 sz.

Ajánlok: Fűszereket, mindennemű likőrt és cognacot, festék- és olajárut, továbbá épületvasalást és háztartási cikkeket minden kivitelben. 72 2—

Napi árak! Gyors és pontos kiszolgálás!

Pártoljuk a helyi ipart!

Székely János

saját kikészítésű
bőr- és szőrmekereskedése
Főtér 2. szám.

Különlegességek:
Valódi Alaska róka, ausztráliai fekete szőrű Wallabisz stb.

HIRSCH IGNÁC

uri és női cipész
Hegy-utca 3. szám.

Nagy József

lakatos és villanyszerelő
Kollegiumi épület.

Ájben Géza

úri kalapkészítő
Szászváros, Füzfa-utca 20. sz.

Elvállal e szakmába vágó mindennemű munkákat: festést, vasalást, javítást és átalakítást jutányos árban.

Benkő Lajosné

uri szabó üzlete
Iskola-tér.

BURGUS ZSIGMOND

okleveles patkoló-kovács
Kasztó-utca 20.

Koncz Lotti

női divat kalap-üzlet
Városháza-tér.

HEMMEN ANDRÁS

borbély- és fodrász-terme
Vásár-tér.

Rosengarten Hermann

uri szabó üzlete
Városház-tér.

MOLNÁR JÁNOS

férfi szabó üzlete.
Városháza-tér.

Recska István

cukrász, Vásár-tér.

Ajánlja:
saját készítményű izletes süteményeit, cukorkáit és teasüteményeit.

MOJSZE MIKLÓS

férfi szabó üzlete
Varga-utca 2. szám.

Zalányi Berta

női kalap-terme
Sétátér-utca 1. szám.

PÁRIS ALBERT

épület- és butor-asztalos
Kistimár-utca 4. sz.

GAUGER FRIGYES

kovács- és kerékgyártómester
Kovács-utca 3. szám.